

Erihoolekande rahastuskriis tuleb 2027. aasta riigieelarvega lahendada

Erihoolekande valdkond on üha süvenevas kriisis. Teenuse ootejärjekorras on alarahastuse tõttu ligi 2 200 inimest, sh ööpäevaringsete erihooldusteenuste järjekorras üle 1 000. Samas pole valitsus suutnud siiani leida vajalikku lisaraha uute teenuskohtade loomiseks ja inimväärse palga tagamiseks erihoolekande valdkonna töötajatele.

Järjekorrad on pikad – äärmusliku abi- ja toetusvajadusega inimesed on neile mõeldud teenuse järjekorras keskmiselt kaks ja pool aastat. Seetõttu on abivajajad tihti kodus või vael teenusel (haiglaravil, hooldekodus või isegi varjupaigasteenusel), mis ei vasta nende vajadustele ning võib ohtu seada inimese enda, teiste teenusel viibijate ja ka teenuseosutajate elu ja tervise. See ei ole õigus- ja sotsiaalmõistlik kohane, kahjustab inimeste inimväärikust ja õõnestab usku oma riigi vastu.

Riigi kohustus on luua teenuskohad sinna, kus nende järele on tegelik vajadus ja sellises mahus, mis vastab nõudlusele. Teenuse puudumine ei mõjuta üksnes abivajajat, vaid ka tema perekonda, eestkostjaid ja kohalikke omavalitsusi. Paraku ei ole riik seni täitnud seadusest tulenevat ülesannet tagada psüühikahäiretega inimestele erihooldekandeteenuste kättesaadavus, vaid veeretab oma kohustuse lähedaste ja kohalike omavalitsuste õlule. Seega suur osa inimesi, kes võiksid panustada ühiskonda maksumaksjatena, hooldavad olude sunnil kodus oma lähedasi.

Riigikohus selgitas 20. aprillil 2026 avaldatud otsuses, et kui inimene vajab erihooldekodu kohta, siis peab riik selle talle tagama. Kohus rõhutas, et abivajajat ei tohi panna lõputusse ootejärjekorda, viidates rahapuudusele või kohanappusele. Riigikohus märkis ka, et riigil ei ole õigust planeerida erihoolekandele vähem raha, kui on tarvis põhiseadusest, seadustest ja Sotsiaalkindlustusameti õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks.

Erihoolekande kriisi lahendamine ei ole ühe erakonna ega pelgalt ühe valdkonna küsimus. See näitab, kuidas Eesti riik kohtleb inimesi, kes vajavad meie kõigi tuge kõige rohkem. See on riigi vastutuse, au ja moraali küsimus. Ei saa olla valikut, kas aidata abivajajat või vaielda temaga kohtus. Riik peab täitma talle seadusega pandud kohustuse ja tagama vajaliku abi.

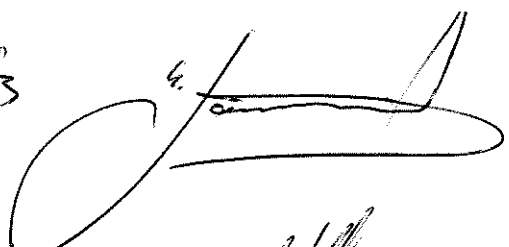
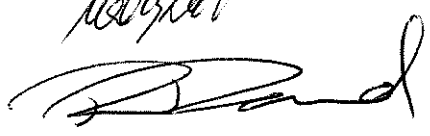
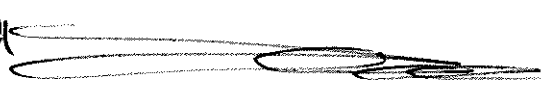
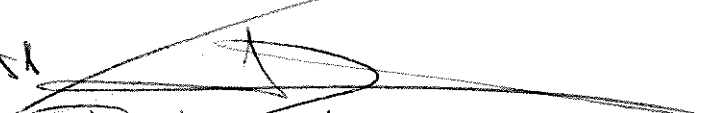
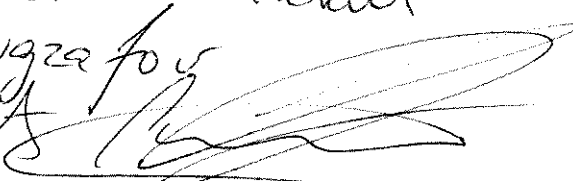
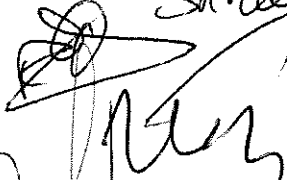
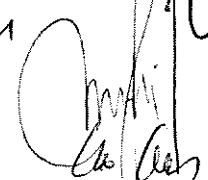
Meie veendumuse kohaselt ei ole valitsusel ega Riigikogul moraalset õigust kinnitada 2027. aasta riigieelarvet, kuni erihoolekande rahastuskriisile ei ole leitud lahendust. Kutsume Vabariigi Valitsust üles arvestama sellega juba riigieelarve koostamisel ning eraldama erihoolekandele vähemalt 30 miljonit eurot lisaraha.

1. Heleni Pütt	Heleni Pütt
2. Tanel Kikk	Tanel Kikk
3. Heljo Pichof	Heljo Pichof
4. Kersti Saarpuu	Kersti Saarpuu
5. Enn Eesmar	Enn Eesmar
6. Anni Allas	Anni Allas
7. Raita Sihvart	Raita Sihvart

Riigikogu Kantslei

Kuupäev 16.09.2026

Viit 1-6/26-151/1

8. Lauri Läänemets 
9. Madis Kallas 
10. Reili Rand 
11. Toot MAREK 
12. Züleyxa Kuvastova 
13. Ester Kuvase Kuvase
14. Andre Hamiregi 
15. Ségne Kuvab 
16. Jaak Aab 
17. Eem Meri and Eemil
18. Kalle Grünthal 
19. Toot MAREK 
20. Rume Sihlunt Birkunt
21. Aleksei Jevgefor
22. Lauri Leht 
23. Diana Ingerainen 
24. Vladimir Astikpor 
25. Püti Eemik 
26. Helle-Moenika Helme 
27. Arno Allu 
28. Sün Pohlak 
29. Rene Kobil 
30. Jari O. I. 
31. Tarmo Vooglaid
32. Leo Kuvkoj

33. Helen-Vallor Seeder lsk. -)